

Aktualne.cz. - 12.11.2021

Martin Novák

Zavřu kohouty, vyhrožuje Lukašenko Evropě. Cena plynu může v zimě vylétnout vzhůru

Я заткну півнів, Лукашенко погрожує Європі. Ціна на газ взимку може зрости

Драматична ситуація на кордоні Білорусі, Польщі та Литви переростає в проблему щодо постачання енергоносіїв і цін у Європі. Президент Білорусі О. Лукашенко погрожує перекрити потік газу через Білорусь до ЄС. Аналітик Cyrus T. Пфейлер сказав, що з огляду на те, як працює ринок, навіть дебати щодо закриття газопроводу через Білорусь призведуть до різкого зростання цін на газ. «Я не думаю, що Лукашенко міг би зробити щось принципове проти волі Путіна. Однак, якщо білоруський лідер зважиться на таку авантюру, це може бути вигідно і для Росії, оскільки посилить тиск на введення в експлуатацію нового «Північного потоку-2». Водночас, на даний момент незрозуміло, тому що в новому уряді Німеччини будуть зелені, які мають проблеми з «Північним потоком-2», — описав Т. Пфейлер. За словами аналітика, роль основних транзитерів російського газу, а саме України та Білорусі, зменшиться із запуском «Північного потоку-2».

<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/co-se-stane-kdyz-lukasenko-zastavi-plynu-cena-stoupne-ale-r-o/r~a39babae43a311ec878fac1f6b220ee8/>

Polští i litevští vojáci brání hranice a proud lidí blokují, Alexandr Lukašenko mezitím v odvetě hrozí zablokovat proud plynu. Uvedl, že přeruší dodávky z Ruska přes běloruské území plynovodem Jamal.

"My zahříváme Evropu a oni nám pořád vyhrožují, že zavřou naši hranici. A co když jim zavřeme plyn? Proto vyzývám Poláky, Litevce a další lidi, aby nejdříve přemýšleli a pak mluvili," vyhrožoval běloruský diktátor, který po loňských prezidentských volbách tvrdě potlačil protesty proti jejich zmanipulování a uvěznil nebo vyhnal do exilu představitele opozice.

Její lídryně Svjatlana Cichanouská ve čtvrtek prohlásila, že Lukašenko jen blafuje a k tak tvrdé odpovědi, jako je přerušení dodávek plynu, podle ní nepřistoupí.

"Přes Bělorusko proudí do Evropy přibližně 40 procent ruského plynu, takže v krátkodobém výhledu by výpadek byl zásadní. Ale vzhledem k tomu, jak funguje trh, tak byt' jen debata o uzavření plynovodu přes Bělorusko způsobí, že ceny plynu vylétí nahoru," vysvětlil deníku Aktuálně.cz analytik společnosti Cyrus Tomáš Pfeiler, který sleduje vývoj na trzích s energiemi.

Od začátku podzimu přitom už tak cena zemního plynu v Evropě prudce stoupala, protože většina zemí měla malé zásoby ve svých zásobnících po minulé zimě. Klesla až na začátku listopadu poté, co Vladimir Putin rozhodl o zvýšení dodávek z Ruska na západ.

Podle Pfeilera má při Lukašenkově rozhodování, zda zavřít kohouty do EU, konečné slovo ruský prezident Vladimir Putin, na kterém je běloruský diktátor do značné míry závislý.

"Nemyslím si, že by Lukašenko mohl udělat něco zásadního proti vůli Putina. Nicméně kdyby se běloruský lídr pro takový hazard rozhodl, mohlo by to mít pro Rusko i výhodnou stránku, protože by se zvýšil tlak na zprovoznění nového plynovodu Nord Stream 2. Jeho uvedení do provozu je přitom v tuto chvíli nejasné, protože v nově vznikající německé vládě budou Zelení, kteří s Nord Streamem 2 mají problém," popsal Tomáš Pfeiler.

Ve chvíli, kdy Nord Stream 2 začne fungovat, se zmenší podle analytika role hlavních tranzitních zemí ruského plynu, tedy jak Ukrajiny, tak Běloruska.

Nový plynovod vybudoval ruský plynárenský gigant Gazprom za účasti některých západních firem. Potrubí má vést plyn na dně Baltského moře přímo z Ruska do německého přístavu Greifswald. Vyhýbá se tak tranzitním zemím, kterými jsou Polsko, Ukrajina a Bělorusko.

Stanovisko Ruska k případnému Lukašenkovu zastavení plynovodu zatím není známé. Mluvčí Kremle Dmitrij Peskov v pátek pouze prohlásil, že běloruský prezident svoji hrozbu s nikým z Moskvy nekonzultoval. Ve sporu, který vznikl kvůli posílání migrantů na hranice s Polskem, ale Moskva za Lukašenkem stojí a tvrdí, že země Evropské unie by s režimem v Minsku měly jednat.

Bělorusko je na Rusku závislé kromě jiného právě tím, že dostává ropu a plyn za výhodnější ceny než jiné odběratelské země. V minulosti už také několikrát Moskva odpustila Minsku dluh za energie.

Plynovod Jamal vede ze Sibíře a jeho celková délka činí 6670 kilometrů. Na území Běloruska měří 575 kilometrů a v Polsku 866 kilometrů.